

Райса Лалаєва, д-р пед. н., Санкт-Петербург (Росія)

Юзеф Сураванець, д-р пед. н., Краків (Польща)

Владислав Тищенко, к. пед. н., Київ (Україна)

УДК 161.2.81'374.46

ІНДЕКСАЦІЯ ПОЛЬСЬКО-, РОСІЙСЬКО- ТА УКРАЇНСЬКОМОВНОЇ ЛОГОПЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

В інформаційному суспільстві, до якого наближаються всі провідні країни світу, важливого значення набувають процеси міжнародної кооперації, обміну галузевою інформацією. Однак цей обмін ускладнюють труднощі, пов'язані з мовними бар'єрами, зокрема розбіжності в термінології. Попередній досвід вільного обміну інформацією вказує на дисгармонію, термінологічне безладдя і неточність трансляційної еквівалентності. В епоху віртуальної логopedії – медіального суспільства, інтернетного логопедичного сервісу та інтернетфорумів, віртуальних університетів та бібліотек, дистанційної освіти, у тому числі й логопедичної [6], інтеграційних і глобалізаційних процесів – проблема галузевого співробітництва значно ускладнюється. У зв'язку з цим виникає потреба у створенні багатомовного перекладного словника-довідника, що сприяв би вирішенню труднощів міжмовної термінологічної еквівалентності.

Так, навіть поверховий аналіз термінологічних систем польської, російської та української мов засвідчує певні розбіжності. Наприклад, у польській мові граматичні порушення позначають термінами: *аграматизм* (повна відсутність граматичного оформлення висловлювання) і *дисграматизм* (часткові порушення у граматичному оформленні висловлювань). Разом з тим у російсько- та українськомовних текстах термін *аграматизм* використовується стосовно обох форм порушення.

Відтак є необхідним вивчення особливостей логопедичної термінологічної системи цих мов та проведення їхньої уніфікації, інтернаціоналізації, нормалізації.

Нашим дослідженням були охоплені переважно терміни Міжнародної класифікації хвороб Всесвітньої організації охорони здоров'я десятого перегляду (ICD-10), яка є обов'язковою для використання у країнах – членах ВООЗ з 1993 року [8].

Ідеться про професійну термінологію логopedії – спеціальної педагогічної науки про порушення мови, про методи їхнього попередження, виявлення, усунення засобами спеціального навчання і виховання [2, с. 6 і 673].

Індексцією в основному охоплені тексти В. Селіверстова [4], Ю. Сураванца [7, с. 9], також *Хрестоматія по логopedии* [1], *Логopedия* [2], словник-довідник *Спеціальна педагогіка* [6].

Індексовані терміни упорядковані за алфавітом. Серед відібраних у такий спосіб логопедичних польсько-, російсько та українськомовних термінів можна виділити:

а) неологічні та неосемантичні терміни автентичного походження, наприклад:

Польська	Російська	Українська
<i>alalia mieszana</i>	<i>смешанная алалия</i>	<i>змішана алалія</i>
<i>nosowanie</i>	<i>гнузавость</i>	<i>гугнявість</i>
<i>zadyszka</i>	<i>одышка</i>	<i>задишка</i>

б) перекладені терміни, кальки і семантичні запозичення з іноземних мов, наприклад:

Польська	Російська	Українська
<i>afazja dynamiczna</i>	<i>динамическая афазия</i>	<i>динамічна афазія</i>
<i>alalia aferentna</i>	<i>афферентная алалия</i>	<i>аферентна алалія</i>

<i>alalia eferentna</i>	эфферентная алалия	еферентна алалія
<i>alalia idiopatyczna</i>	идиопатическая алалия	ідіопатична алалія
<i>jąkanie hysteryczne</i>	истерическое заикание	істеричне заїкання (істерична заїкуватість)

в) іншомовні запозичення (грецькі, латинські та ін.), наприклад:

Польська	Російська	Українська
<i>alalia</i>	<i>алалия</i>	<i>алалія</i>
<i>aprozodia</i>	<i>апросодия</i>	<i>апросодія</i>
<i>autyzm</i>	<i>аутизм</i>	<i>аутизм</i>
<i>betacyzm</i>	<i>бетацизм</i>	<i>бетацизм</i>
<i>rotacyzm</i>	<i>ротацизм</i>	<i>ротацизм</i>

У композитних діагностичних термінах констатуються деякі аналогії. Особливо слід відзначити терміни, утворені за допомогою префіксів та початкових частин складних слів, напр.: *a-* (*ан-*), *дис-* (*диз-*), *гіпер-*, *гіпо-*, *могі-*, *пара-*, і коренів, що визначають центри макрополів діагностичної термінології: *-акузія*, *-артрія*, *-фазія*, *-фемія*, *-фонія*, *-фразія*, *-графія*, *-лалія*, *-лексія*, *-логія*.

Терміни, утворені з цих коренів і афіксів, указують на тип порушення (розпаду, деформації) і стосуються мови, мовлення, артикуляції, голосу і слуху.

Наводимо приклади композитів із префіксами:

а) *a-* (*ан-*) – *a-* (*ан-*) – *a-* (*ан-*), що вказує на відсутність певної функції:

Польська	Російська	Українська
<i>afonia</i>	<i>афония</i>	<i>афонія</i>
<i>akuzja</i>	<i>акузия</i>	<i>акузія</i>
<i>alalia</i>	<i>алалия</i>	<i>алалія</i>
<i>aleksja</i>	<i>алексия</i>	<i>алексія</i>
<i>anartria</i>	<i>анартрия</i>	<i>анартрія</i>

б) *dys-* (*дис-*) – *дис-* (*диз-*) – *дис-* (*диз-*), що вказує на часткове порушення (розлад, деформацію):

Польська	Російська	Українська
<i>dysakuzja</i>	<i>дизакузия</i>	<i>дизакузія</i>
<i>dysartria</i>	<i>дизартрия</i>	<i>дизартрія</i>
<i>dysfagia</i>	<i>дисфагия</i>	<i>дисфагія</i>
<i>dysfonia</i>	<i>дисфония</i>	<i>дисфонія</i>
<i>dysglosja</i>	<i>дисглоссия</i>	<i>дисгłosія</i>

в) *hiper-* – *гіпер-* – *гіпер-*, що вказують на надлишок чого-небудь:

Польська	Російська	Українська
<i>hiperakuzja</i>	<i>гиперакузия</i>	<i>гіперакузія</i>
<i>hipermimia</i>	<i>гипермия</i>	<i>гіпермімія</i>
<i>hipernosowość</i>	<i>гиперназализация</i>	<i>гіперназалізація</i>
<i>hiperпноe</i>	<i>гиперпноэ</i>	<i>гіперпноє</i>
<i>hiperrynolalia</i>	<i>гиперринолалия</i>	<i>гіперринолалія</i>

г) *hipo-* – *гіпо-* – *гіпо-*, що позначає послаблення чого-небудь:

Польська	Російська	Українська
<i>hipoakuzja</i>	<i>гипоакузия</i>	<i>гіпоакузія</i>
<i>hipofonia</i>	<i>гипофония</i>	<i>гіпофонія</i>
<i>hipofrazja</i>	<i>гипофразия</i>	<i>гіпофразія</i>
<i>hipoglosja</i>	<i>гипоглоссия</i>	<i>гіпогłosія</i>
<i>hipokalkulia</i>	<i>гипокалькулия</i>	<i>гіпокалькүлія</i>

г) *mogi-* – *моги-* – *могі-*, що вказує на судомний характер порушення (розладу, деформації):

Польська	Російська	Українська
<i>mogiartria</i>	<i>могиартрия</i>	<i>могиартрія</i>
<i>mogigrafia</i>	<i>могиграфия</i>	<i>могиграфія</i>
<i>mogilalia</i>	<i>могилалия</i>	<i>могілалія</i>
<i>mogileksja</i>	<i>могилексия</i>	<i>могілексія</i>
<i>mogirotaizm</i>	<i>могиротацизм</i>	<i>могіротацизм</i>

д) *para-* – *пара-* – *пара-*, що означає паралельне явище, яке нагадує що-небудь:

Польська	Російська	Українська
<i>parafonia</i>	<i>парафония</i>	<i>парафонія</i>
<i>paragrafia</i>	<i>параграфия</i>	<i>параграфія</i>
<i>parakuzja</i>	<i>паракузия</i>	<i>паракузія</i>
<i>paralalia</i>	<i>паралалия</i>	<i>паралалія</i>
<i>parartria</i>	<i>парартрия</i>	<i>парартрія</i>

Наводимо приклади композитів з морфемою, що є першою частиною складних слів: *бради-*, *глосо-*, *графо-*, *гетеро-*, *лало-*, *лого-*, *оліго-*, *псевдо-*, *шизо-*, *таксі-*:

а) *brady-* – *бради-* – *бради-*, що означає уповільнення чого-небудь:

Польська	Російська	Українська
<i>bradyakuzja</i>	<i>брадиакузия</i>	<i>брадиакузія</i>
<i>bradyartria</i>	<i>брадиартрия</i>	<i>брадиартрія</i>
<i>bradyglosja</i>	<i>брадиглоссия</i>	<i>брадиглосія</i>
<i>bradylalia</i>	<i>брадилалия</i>	<i>брадилалія</i>
<i>bradyrnoe</i>	<i>брадинное</i>	<i>брадинное</i>

б) *gloso-* – *глоссо-* – *глосо-*, що вказує на смисловий зв'язок терміна з язиком, письмом, поясненням тексту:

Польська	Російська	Українська
<i>glosolalia</i>	<i>глоссолалия</i>	<i>глосолалія</i>
<i>glosopatia</i>	<i>глоссопатия</i>	<i>глосопатія</i>
<i>glosoplegia</i>	<i>глоссоплегия</i>	<i>глосоплегія</i>
<i>glosospazm</i>	<i>глоссоспазм</i>	<i>глососпазм</i>
<i>glosotomia</i>	<i>глоссотомия</i>	<i>глосотомія</i>

в) *grafo-* – *графо-* – *графо-*, що вказує на смисловий зв'язок терміна з письмом, ілюстрацією:

Польська	Російська	Українська
<i>grafofobia</i>	<i>графофобия</i>	<i>графофобія</i>
<i>grafomania</i>	<i>графомания</i>	<i>графоманія</i>
<i>graforea</i>	<i>графорея</i>	<i>графорея</i>
<i>grafospazm</i>	<i>графоспазм</i>	<i>графоспазм</i>

г) *hetero-* – *гетеро-* – *гетеро-*, що вказує на смисловий зв'язок терміна зі своєрідністю/відмінністю:

Польська	Російська	Українська
<i>heterofonia</i>	<i>гетерофония</i>	<i>гетерофонія</i>
<i>heterofrazja</i>	<i>гетерофразия</i>	<i>гетерофразія</i>
<i>heteroftongia</i>	<i>гетерофтонгия</i>	<i>гетерофтонгія</i>
<i>heterolalia</i>	<i>гетеролалия</i>	<i>гетеролалія</i>
<i>heteroleksja</i>	<i>гетеролексия</i>	<i>гетеролексія</i>

г) *lalo-* – *лало-* – *лало-*, що вказує на смисловий зв'язок терміна з мовленням (органами мовлення):

Польська	Російська	Українська
----------	-----------	------------

<i>lalofobia</i>	<i>лалофобия</i>	<i>лалофобія</i>
<i>laloneuroza</i>	<i>лалоневроз</i>	<i>лалоневроз</i>
<i>lalopatia</i>	<i>лалопатия</i>	<i>лалопатія</i>
<i>laloplegia</i>	<i>лалоплегия</i>	<i>лалоплегія</i>
<i>lalorea</i>	<i>лалорея</i>	<i>лалорея</i>

д) *logo-* – *лого-* – *лого-*, що вказує на смисловий зв'язок терміна з мовленням, словом, думкою:

Польська	Російська	Українська
<i>logoklonia</i>	<i>логоклонія</i>	<i>логоклонія</i>
<i>logomania</i>	<i>логоманія</i>	<i>логоманія</i>
<i>logoneuroza</i>	<i>логоневроз</i>	<i>логоневроз</i>
<i>logopatia</i>	<i>логопатія</i>	<i>логопатія</i>
<i>logorea</i>	<i>логорея</i>	<i>логорея</i>

е) *oligo-* – *олиго-* – *олиго-*, що вказує на смисловий зв'язок терміна з вадою (недостатністю), хворобою, недорозвитком, дефіцитом:

Польська	Російська	Українська
<i>oligofazja</i>	<i>олигофазія</i>	<i>олигофазія</i>
<i>oligofrazja</i>	<i>олигофразія</i>	<i>олигофразія</i>
<i>oligofrenia</i>	<i>олигофренія</i>	<i>олигофренія</i>
<i>oligofrenologopedia</i>	<i>олигофренологопедія</i>	<i>олигофренологопедія</i>
<i>oligolalia</i>	<i>олиголалія</i>	<i>олиголалія</i>

є) *pseudo-* – *псевдо-* – *псевдо-*, що вказує на смисловий зв'язок терміна з несправжністю, неправильністю:

Польська	Російська	Українська
<i>pseudodysleksja</i>	<i>псевдодислексія</i>	<i>псевдодислексія</i>
<i>pseudoafazja</i>	<i>псевдоафазія</i>	<i>псевдоафазія</i>
<i>pseudofonastenia</i>	<i>псевдофонастенія</i>	<i>псевдофонастенія</i>
<i>pseudogłos</i>	<i>псевдоголос</i>	<i>псевдоголос</i>
<i>pseudogramatyzm</i>	<i>псевдограматизм</i>	<i>псевдограматизм</i>

ж) *schizo-* – *шизо-* – *шизо-*, що вказує на смисловий зв'язок терміна з розщепленням, роздвоєнням:

Польська	Російська	Українська
<i>schizoakuzja</i>	<i>шизоакузія</i>	<i>шизоакузія</i>
<i>schizofazja</i>	<i>шизофазія</i>	<i>шизофазія</i>
<i>schizofrazja</i>	<i>шизофразія</i>	<i>шизофразія</i>
<i>schizografia</i>	<i>шизографія</i>	<i>шизографія</i>
<i>schizoleksja</i>	<i>шизолексія</i>	<i>шизолексія</i>

з) *tachy-* – *тахі-* – *тахі-*, що вказує на смисловий зв'язок терміна зі швидкістю, прискоренням:

Польська	Російська	Українська
<i>tachyfazja</i>	<i>тахіфазія</i>	<i>тахіфазія</i>
<i>tachyfrazja</i>	<i>тахіфразія</i>	<i>тахіфразія</i>
<i>tachyglosja</i>	<i>тахіглоссія</i>	<i>тахіглосія</i>
<i>tachygrafia</i>	<i>тахіграфія</i>	<i>тахіграфія</i>
<i>tachylalia</i>	<i>тахілалія</i>	<i>тахілалія</i>

Серед логопедичних термінів слід виділити також композити, другою складовою яких є корені: *-акузія*, *-артрія*, *-фазія*, *-фемія*, *-фонія*, *-фразія*, *-глосія*, *-графія*, *-лалія*, *-лексія*, *-логія*, *-мнезія*, *-патія*, *-стенія*:

а) *-akuzja* – *-акузія* – *-акузія*, що вказує на смисловий зв'язок терміна зі слухом:

Польська	Російська	Українська
<i>ambliakuzja</i>	<i>амбліакузія</i>	<i>амбліакузія</i>
<i>baryakuzja</i>	<i>баріакузія</i>	<i>баріакузія</i>
<i>bradyakuzja</i>	<i>брадіакузія</i>	<i>брадіакузія</i>
<i>diploakuzja</i>	<i>диплакузія</i>	<i>диплакузія</i>
<i>hemianakuzja</i>	<i>геміанакузія</i>	<i>геміанакузія</i>

б) *-artria* – *-артрія* – *-артрія*, що вказує на смисловий зв'язок терміна з артикуляцією:

Польська	Російська	Українська
<i>ameloartria</i>	<i>амелартрія</i>	<i>амелартрія</i>
<i>anartria</i>	<i>анартрія</i>	<i>анартрія</i>
<i>bradyartria</i>	<i>брадиартрія</i>	<i>брадиартрія</i>
<i>dysartria</i>	<i>дизартрія</i>	<i>дизартрія</i>
<i>parartria</i>	<i>парартрія</i>	<i>парартрія</i>

в) *-fazja* – *-фазія* – *-фазія*, що вказує на смисловий зв'язок терміна з мовленням:

Польська	Російська	Українська
<i>agitofazja</i>	<i>агітофазія</i>	<i>агітофазія</i>
<i>akatafazja</i>	<i>акатафазія</i>	<i>акатафазія</i>
<i>amelofazja</i>	<i>амелофазія</i>	<i>амелофазія</i>
<i>daktylofazja</i>	<i>дактилофазія</i>	<i>дактилофазія</i>
<i>zargonofazja</i>	<i>жаргонофазія</i>	<i>жаргонофазія</i>

г) *-femia* – *-фемія* – *-фемія*, що вказує на смисловий зв'язок терміна з артикуляцією чи плавністю висловлювання:

Польська	Російська	Українська
<i>bradyfemia</i>	<i>брадифемія</i>	<i>брадифемія</i>
<i>heterofemia</i>	<i>гетерофемія</i>	<i>гетерофемія</i>
<i>kofemia</i>	<i>кофемія</i>	<i>кофемія</i>
<i>spaztofemia</i>	<i>спазмофемія</i>	<i>спазмофемія</i>
<i>tachyfemia</i>	<i>тахифемія</i>	<i>тахифемія</i>

г) *-fonia* – *-фонія* – *-фонія*, що вказує на смисловий зв'язок терміна зі звуком, голосом, звучанням, тоном, вимовою:

Польська	Російська	Українська
<i>baryfonia</i>	<i>барифонія</i>	<i>барифонія</i>
<i>bronchofonia</i>	<i>бронхофонія</i>	<i>бронхофонія</i>
<i>diplofonia</i>	<i>диплофонія</i>	<i>диплофонія</i>
<i>kakofonia</i>	<i>какофонія</i>	<i>какофонія</i>
<i>makrofonia</i>	<i>макрофонія</i>	<i>макрофонія</i>

д) *-frazja* – *-фразія* – *-фразія*, що вказує на смисловий зв'язок терміна з фразою (висловлюванням):

Польська	Російська	Українська
<i>amelofrazja</i>	<i>амелофразія</i>	<i>амелофразія</i>
<i>angofrazja</i>	<i>ангофразія</i>	<i>ангофразія</i>
<i>echofrazja</i>	<i>ехофразія</i>	<i>ехофразія</i>
<i>embolofrazja</i>	<i>емболофразія</i>	<i>емболофразія</i>
<i>polifrazja</i>	<i>поліфразія</i>	<i>поліфразія</i>

е) *-glosja* – *-глоссія* – *-глосія*, що вказує на смисловий зв'язок терміна з язиком (анатомічним), мовою:

Польська	Російська	Українська
<i>ankyloglosja</i>	<i>анкілоглоссія</i>	<i>анкілоглосія</i>
<i>baryglosja</i>	<i>бариглоссія</i>	<i>бариглосія</i>
<i>makroglosja</i>	<i>макроглоссія</i>	<i>макроглосія</i>
<i>megaloglosja</i>	<i>мегалоглоссія</i>	<i>мегалоглосія</i>
<i>mikroglosja</i>	<i>мікроглоссія</i>	<i>мікроглосія</i>

є) *-grafia* – *-графія* – *-графія*, що вказує на смисловий зв'язок терміна з письмом:

Польська	Російська	Українська
----------	-----------	------------

<i>agitografia</i>	<i>агитография</i>	<i>агітографія</i>
<i>akatografia</i>	<i>акатография</i>	<i>акатографія</i>
<i>brachygrafia</i>	<i>брахиграфия</i>	<i>брахіграфія</i>
<i>megalografia</i>	<i>мегалография</i>	<i>мегалографія</i>
<i>patografia</i>	<i>патография</i>	<i>патографія</i>

ж) *-lalia* – *-лалія* – *-лалія*, що вказує на смисловий зв'язок терміна з мовленням:

Польська	Російська	Українська
<i>agitotalia</i>	<i>агитоталія</i>	<i>агітоталія</i>
<i>akulalia</i>	<i>акулалія</i>	<i>акулалія</i>
<i>barylalia</i>	<i>барилалія</i>	<i>барилалія</i>
<i>bradylalia</i>	<i>брадилалія</i>	<i>брадилалія</i>
<i>kryptotalia</i>	<i>криптоталія</i>	<i>криптоталія</i>

з) *-leksja* – *-лексія* – *-лексія*, що вказує на смисловий зв'язок терміна з читанням:

Польська	Російська	Українська
<i>aleksja</i>	<i>алексія</i>	<i>алексія</i>
<i>bradyleksja</i>	<i>брадилексія</i>	<i>брадилексія</i>
<i>dysleksja</i>	<i>дислексія</i>	<i>дислексія</i>
<i>paraleksja</i>	<i>паралексія</i>	<i>паралексія</i>
<i>schizoleksja</i>	<i>шизолексія</i>	<i>шизолексія</i>

и) *-logia* – *-логія* – *-логія*, що вказує на смисловий зв'язок терміна з висловлюваннями в усній чи письмовій формі:

Польська	Російська	Українська
<i>ambilogia</i>	<i>амбиплогія</i>	<i>амбілогія</i>
<i>autologia</i>	<i>автологія</i>	<i>автологія</i>
<i>brachylogia</i>	<i>брахиплогія</i>	<i>брахілогія</i>
<i>bradylogia</i>	<i>брадилогія</i>	<i>брадилогія</i>
<i>kakologia</i>	<i>какологія</i>	<i>какологія</i>

і) *-mnezja* – *-мнезія* – *-мнезія*, що вказує на смисловий зв'язок терміна з пам'яттю:

Польська	Російська	Українська
<i>amnezja</i>	<i>амнезія</i>	<i>амнезія</i>
<i>dysmnezja</i>	<i>дисмнезія</i>	<i>дисмнезія</i>
<i>kryptomnezja</i>	<i>криптомнезія</i>	<i>криптомнезія</i>
<i>logomnezja</i>	<i>логамнезія</i>	<i>логомнезія</i>
<i>paramnezja</i>	<i>парамнезія</i>	<i>парамнезія</i>

ї) *-patia* – *-патія* – *-патія*, що вказує на смисловий зв'язок терміна із хворобою, болем, стражданням:

Польська	Російська	Українська
<i>echopatia</i>	<i>ехопатія</i>	<i>ехопатія</i>
<i>lalopatia</i>	<i>лалопатія</i>	<i>лалопатія</i>
<i>logopatia</i>	<i>логопатія</i>	<i>логопатія</i>
<i>neuropatia</i>	<i>невропатія</i>	<i>невропатія</i>
<i>psychopatia</i>	<i>психопатія</i>	<i>психопатія</i>

й) *-astenia* – *-астенія* – *-астенія*, що вказує на смисловий зв'язок терміна зі слабкістю, безсиллям:

Польська	Російська	Українська
<i>fonastenia</i>	<i>фонастенія</i>	<i>фонастенія</i>
<i>klezastenia</i>	<i>клезастенія</i>	<i>клезастенія</i>
<i>legastenia</i>	<i>легастенія</i>	<i>легастенія</i>
<i>pseudofonastenia</i>	<i>псевдофонастенія</i>	<i>псевдофонастенія</i>

Проведене дослідження індексації логопедичної термінології трьох слов'янських мов сусідніх країн – це перший крок на шляху тезауризації, уніфікації, інтернаціоналізації і нормалізації галузевої термінології.

Література

1. Волкова Л., Селиверстов В. Хрестоматія по логопедии (извлечения и тексты). В 2-х томах. – М.: Гум. изд-ий центр ВЛАДОС, 1997.
2. Волкова Л., Шаховская С. Логопедия. Учебник для вузов. Издание третье, перераб. и доп. – М.: Гум. изд-ий центр ВЛАДОС, 1998.
3. Оганесян Е., Налбандян О. Дистанционные технологии и дистантное обучение в реализации современных принципов высшего дефектологического образования // Современная логопедия: теория, практика, перспективы. Материалы междунар. научно-практ. конф. (12–14 сентября 2002 года). – М., 2002.
4. Селиверстов В. Понятийно-терминологический словарь логопеда. – М.: Гум. изд-ий центр ВЛАДОС, 1997.
5. Словник іншомовних слів / За ред. Л. Пустовіт. – К.: Довіра, 2000.
6. Спеціальна педагогіка: словник-довідник / За ред. В. Бондаря. – Луганськ: Альма-Матер, 2003.
7. Сурованец Ю. Современные проблемы логопедической терминологии // Современная логопедия: теория, практика, перспективы. Материалы междунар. научно-практ. конф. (12–14 сентября 2002 года). – М., 2002.
8. Bartkowski S. i współautorzy (Komitet Naukowy), Brykczyńska C. i współautorzy (Zespół Tłumaczy). Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych. Rewizja dziesiąta. ICD-10, Uniwersyteckie Wydawnictwo Medyczne „Vesalius”, Tom I w 1994, Tom III w. – Kraków, 1997.
9. Ożdżyński J., Surowaniec J. Teoria i praktyka terminologii logopedycznej. Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej. – Kraków, 2000.

Наталія Пуряєва, к. ф. н.

Інститут української мови НАН України (Київ)

УДК 161.2.81'374

ДЕЩО ПРО МОВУ БОГОСЛУЖІННЯ ВЗАГАЛІ ТА ПРО СЛОВНИК МОВИ БОГОСЛУЖІННЯ ЗОКРЕМА

Перед тим, як взятися до читання цього матеріалу, пропонуємо переглянути таблицю, у якій зіставлено кілька варіантів перекладу короткого богослужбового уривка (кондака на Воздвиження Чесного Хреста Господнього) (див. таблицю):